

Posudek na diplomovou práci Bc. Elišky Petrové *Rekonstrukce vývoje Voegelinovy ideje totalitární vlády*, Historická sociologie, Fakulta humanitních studií, 2024.

Diplomová práce studentky Petrové se zaměřuje na velice zajímavé téma, a sice na vysvětlení ideje chápání totalitární vlády politickým filosofem Ericem Voegelinem. Práce se snaží přinést nový pohled na totalitární moc, který je demonstrován na totalitním přístupu k moci Třetí říše. Téma je rozhodně zajímavé a systematicky rozděleno do tří částí, přičemž většina diplomové práce se zaměřuje na Voegelinova stěžejní díla a teorie. Závěrečná část se pokouší komparovat Voegelinovy teorie s názory Carla Schmitta, který ovšem nebyl pouze nacistickým filosofem, ale taktéž byl právním teoretikem a hlavně činným politikem ve Třetí říši. V první řadě oceňuji bohatou bibliografii, která se z velké části skládá z primární literatury.

Ačkoli je diplomová práce na první pohled velice podnětná, vyznačuje se svojí zkratkovitostí a určitým zjednodušováním celé problematiky, které by se dalo shrnout do konstatování: období druhé světové války bylo již zevrubně prozkoumáno, ale je třeba si totalitní systémy připomínat, neboť minulost se může opakovat.

Duch této věty se nese prakticky celou diplomovou prací a s určitou nadsázkou můžeme říci, že se jedná o jediný cíl práce, neboť studentka Petrová žádné cíle neuvádí. Jak už jsem uvedla výše, téma je zajímavé, ale diplomová práce nic nového nepřináší. Nepřináší žádný nový pohled na Voegelinovu práci a zaměřuje se jen na stěžejní díla Voegelina, která už byla prozkoumána. To samé platí i o přístupu k Carlu Schmittovi, který navíc v diplomové práci dostal velice malý prostor k tomu, aby mohlo dojít ke kvalitní komparaci.

Studentka Petrová v práci uvádí, že Voegelin byl v literatuře konfrontován se Schmittem „spíše výjimečně“. Toto tvrzení je pravdivé, ale má to také své opodstatnění, a sice že mezi těmito dvěma teoretiky nelze najít žádné pořádné průsečíky, které by byly vhodné ke komparaci. Pokud se tedy nezaměříme na elementární fakt a tím je, že jeden vedl odpor proti nacionálnímu socialismu a druhý byl členem NSDAP. Na straně 65 studentka odkazuje na práci *From „Political Theology“ to „Political Religion“: Eric Voegelin and Carl Schmitt* od Thierry Gontiera a uvádí ji jako jednu z mála výjimek, ve které je vyobrazena konfrontace mezi Voegelinem a Schmittem. V první řadě se spíše jedná o recenzní článek na knihu od Emilio Gentile, ale to nevádí. Článek od Gontiera ale není postaven na konfrontaci Voegelina a Schmitta, ale spíše dokumentuje určité termíny, které Voegelin od Schmitta převzal, které

naopak nikoli, a které chápe a vysvětluje jinak, například pojem Leviathan nebo výklad termínu „právní systém“. Na tyto pojmy se okrajově zaměřuje i diplomová práce.

Důvodem, proč veškeré srovnání Voegelina a Schmitta, i přes velké množství použité primární literatury, je pouze okrajové, je, že není příliš dohledatelná sekundární literatura na toto téma, která by se těmito teoretiky komparativně zabývala a studentka ve výsledku nekomparuje dva teoretiky stojící na opačných stranách názorových proudů, ale zaměřuje se na jednotlivé události v jejich životě a odkazuje na jednotlivé prvky a názory v jejich pracích, které ale na sebe navenavazují a nejsou mezi sebou konfrontovány.

Na diplomové práci oceňuji použitou bibliografii, zejména použití primární literatury. Taktéž výběr tématu, které, jak studentka Petrová správně uvádí, není akademicky zmapované. Bohužel tato diplomová práce nepřišla s žádným konkrétním cílem ani výsledkem šetření a zůstalo jen u popisu základních Voegelinových a Schmittových myšlenek.

Z uvedených důvodů diplomovou práci hodnotím jako **velmi dobře** až **dobře** v návaznosti na obhajobu.

V Praze 25. ledna 2024

Markéta Minářová